

Tieteelliset seurat tarvitsevat jäseniään

Hanna Ylöstalo & Anna Elomäki

Suomalaiset tieteelliset seurat elävät murrosvaihetta. Monien pitkäikäisten seurojen toiminnan kulmaksi on ollut tieteenalan oma lehti, jonka jäsenet ovat saaneet jäsenmaksua vastaan kannettuna postilaatikoonsa. Monet tieteellisten seurojen jäsenet ovatkin saattaneet ajatella seuran jäsenmaksua lehtitilausmaksuna. Nyt, kun useimmat kotimaiset tiedelehdet ovat siirtyneet avoimelle julkaisualustalle, seurat ovat haastavassa tilanteessa. Miten motivoida olemassa olevia jäseniä maksamaan jäsenmaksunsa ja uusia jäseniä liittymään seuraan, kun jäsenyydestä ei saa enää konkreettista vastinetta lehden muodossa?

Nämä samat haasteet koskevat vuonna 1988 perustettua Suomen Naistutkimuksen Seuraa, joka on nykyään nimeltään Sukupuolentutkimuksen seura (SUNS). Suomalainen sukupuolentutkimuksen yhteisö on vireä niin opetuksen kuin tutkimuksenkin näkökulmasta. Silti seuran jäsenmäärä kääntyi jyrkkään laskuun, kun *Sukupuolentutkimus-Genusforskning*-lehti vuoden 2022 alusta siirtyi verkkoon ja avoimen julkaisemisen piiriin. Vaikka avoin tiedejulkaiseminen on tuonut sukupuolentutkimuksen julkaisut entistä laajemman yleisön saataville, SUNS joutuu kamppailemaan pitääkseen taloutensa tasapainossa laskevien jäsenmaksujen aikana.

SUNSin toiminta rahoitetaan suurelta osin jäsenmaksuin. *Sukupuolentutkimus-Genusforskning*-lehden julkaiseminen on seuran näkyvintä toimintaa. Myös verkossa avoimesti luettavissa olevan tieteellisen lehden toimittaminen maksaa, ja jäsenmaksuilla katetaan osa lehden kustannuksista. Kotimainen tiedejulkaiseminen on sukupuolentutkimuksen suomalaisyhteisölle elintärkeää. Se toimii monille perustut-

kinto-opiskelijoille väylänä sukupuolentutkimuksen pariin ja on monille väitöskirjatutkijoille ensimmäinen paikka julkaista omaa tutkimustaan. Se pitää sukupuolentutkimuksen suomen- ja ruotsinkielistä käsitteistöä yllä ja tarjoaa näköaloja aiheisiin, jotka sukupuolentutkimuksessa ovat pinnalla. Kaupallistuneen kansainvälisen tiedekustantamisen rinnalla on myös syytä muistaa, että tieteellisten seurojen ylläpitämä ja pitkälti vapaaehtoisvoimin ylläpidetty kotimainen avoin tiedekustantaminen on itseisarvoista julkaisutoimintaa.

Tieteelliset seurat tekevät kuitenkin myös paljon muuta, mikä ei usein näy päälle päin. SUNS järjestää Sukupuolentutkimuksen päiviä, jotka ovat tärkeitä sukupuolentutkijoiden tapaamispaikkoja. Seura myös parantaa sukupuolentutkimuksen edellytyksiä Suomessa esimerkiksi tekemällä kannanottoja, ja se jakaa vuosittain sukupuolentutkimuksen artikkeli- ja gradupalkinnon. Lisäksi seura luo ja ylläpitää kotimaisia ja kansainvälisiä yhteistyöverkostoja, mikä on pienen oppiaineen elinehto. Myös tämä toiminta vaatii resursseja, vaikka taloudenhoitajan ja sihteerin pieniä palkkioita lukuun ottamatta seuraa pyöritetään taltootyönä.

Laskevia jäsenmääriä voi ajatella myös positiivisena haasteena tieteellisille seuroille. Näin olemme suhtautuneet asiaan myös SUNSissa. Tilanne on saanut meidät pohtimaan, mitä muuta konkreettista ja näkyvää voimme tarjota jäsenillemme kuin tiedelehden. Olemme järjestäneet vuodesta 2023 lähtien virtuaalisia after work -keskustelutilaisuuksia tai luentoja, jotka tuovat alan tutkijoita yhteen ja tekevät sukupuolentutkimusta tunnetuksi. Olemme myös pitäneet

tiivimmin yhteyttä jäsenistöön ja kertoneet SUNSin toiminnasta jäsenkirjein. *Sukupuolentutkimus–Genusforskning*-lehti puolestaan panostaa jatkossa enemmän lehden markkinointiin ja viestintään sosiaalisessa mediassa. Lehti myös järjestää etenkin nuorille tutkijoille suunnatun artikkelityöpajan.

Yksi keinoistamme taittaa jäsenmäärän lasku on helmikuussa 2025 toteutettu jäsenhankintakampanja. Kampanja korosti, että SUNSin jäsenenä pääsee osaksi monipuolista asiantuntijayhteisöä, pysyy ajan tasalla alan uusimmasta tutkimuksesta sekä edistää ja tekee tunnetuksi suomalaista sukupuolentutkimusta.

Sinäkin voit auttaa meitä tämän tavoitteen saavuttamisessa. Muistathan maksaa jäsenmaksusi, kun laskut keväällä 2025 lähetetään. Lisäksi voit vinkata sukupuolentutkimuksesta kiinnostuneelle kollegalle tai kaverille, että SUNSin tukeminen kannattaa. Jäseneksi voi liittyä SUNSin sivuilla tai lähettämällä viestin taloudenhoitajallemme Taru Lepistölle (Tampereen yliopisto).

Anti-gender-liikehännän vahvistuminen niin Suomessa kuin muuallakin osoittaa, että sukupuolentutkimuksen asema ei ole koskaan itsestäänselvyys. Tieteenala tarvitsee joukkovoimaa ja puolustajia, joiden kanavoimisessa SUNSilla alan tieteellisenä seurana on tärkeä rooli.

Tampereella ja Berliinissä

15.1.2025

Hanna Ylöstalo ja Anna Elomäki